

HOSZTÓT

Palágyi Klára falutörténetéről

Lapunk ösztönzi az írók és egykori településük kapcsolatából születő munkák létrejöttét, s figyelemmel igyekszik kíséni az országos történéseket. A magyar Millennium Kormánybiztosi Hivatala, Hosztót Község Önkormányzata és a Sümegi Fórum Alapítvány támogatásával jelenhetett meg Palágyi Klára Hosztótról írott könyve, mely lapunk szempontjából annál is fontosabb, mert a szerző először vállalkozott könyv megírására, tehát azok táborába tartozik (amatőr írók, történészek, honismerettel foglalkozók), akik azért szólalhatnak meg – miután vállalták a feltárás-megírás teljes embert igénylő munkáját –, mert készítésük össze képes találkozni valamely külső lehetőséggel, amely országos méretekben nem más, mint a Millennium e tevékenységet ösztönző támogatása. Ezért is tapasztalható, hogy a falvakról elkészült könyvek bemutatása a település Millenniumi zászlójának felavatásához kötődik.

Hol van Hosztót, a falu, melynek lélekszáma napjainkban „110 fő körül mozog”? Könnyen én sem tudtam volna válaszolni erre Palágyi Klára falutörténetének elolvasása előtt, pedig nincsen messze lakhelyemtől. Annak ellenére sem, hogy járom a dunántúli tájat, a szemem és fülem nyitva, Veszprém megye újságát is olvasom... Ez még nem baj. Baj az lett volna, ha el sem készül a falutörténet – de elkészült, és könyv lett belőle.

„Kiszabadulva a pesti kőrengetegből, barangolásaim során egyszer gyönyörű tájakra leltem, ahol békesség és csönd vett körül. Megszerettem e helyet, s letelepedtem itt. A szeretetből fakadt a megismerési vágy. Boldog vagyok, hogy átadhatom a kutatásaim gyöngyszemeit az érdeklődőknek, az elregélt múlt örökösének, a mai hosztóti lakosoknak.” – írja a kötet fülszövegében a szerző.

Lám, jövevény figyelt föl a hely értékeire, érzett készletést önmagában a múlt és a jelen vizsgálatára, majd a megismert ezer esemény, adat, történet átlátható és átélhető krónikává szervezésére, megírására. Ez sem volt véletlen. Palágyi Klára „gyökerei ide nyúlnak vissza”. „Ősei innen indultak, életútja őt ide hozta vissza.” – írja a könyv előszavában Reményi Miklós polgármester, mintegy kiegészítésül a szerző mesei hangulatú vallomásához.

A honnan jövünk? – mik vagyunk? – hová megyünk? – kérdéssor Budapestről is indíthatja az embert vizsgálódó útra családjá, ősei és általuk önmaga jobb megismerése érdekében. Egyéniség, szellemi beállítottság, igényesség kérdése, hogy kiből lesz vidéken csak nyaraló, idejét erényedten elűtő idegen, kiből pedig a helyet otthonának tekintő, azt megismerni és szeretni tudó ember. Hosztóton Palágyi Klára helybelivé vált, aki családjával tavasztól ősziig él ott, lélekben azonban folyvást a falu lakója. A megismert és átélt múlt, és a többi 110 emberrel együtt élt jelen tette és teszi odavalóságává.

Mit ír a könyvben?

Mindent, ami sok évi kutatással kideríthető volt a ró-

mai kortól máig a „Veszprém megye nyugati peremén, Sümegtől 15 kilométerre északnyugatra, a Marcal folyó jobb oldalán húzódó, földhátakkal tagolt peremen, az észak-déli irányú út mentén települt kisközségről”. Ez a „minden” áttekinthetően, követhetően, világosan, tiszta magyar nyelven tárul elénk a könyvben. Legyen szó földrajzi leírásról, régészeti leletről, a község nevének alakváltozásairól, a lakosok peres ügyeiről (istenem! – mennyi volt belőlük...), birtokviszonyokról, a szabadságharc helyi eseményeiről, Deák Ferenc miniszterhez írt hosztóti levélről, templomépítésről, iskolai oktatásról vagy a falu szokásairól, úgy tárul az olvasó elé mind, hogy annak figyelmét nem csupán megragadni, de megtartani is képes.

A folyamatos jelen és a mindennapos múlt „elregélése” a szerző értelmezésében és megformálásában a jó krónikás erényeit mutatja. Aki olvassa, bátran bízhatja magát a regélőre, jó vezetőre talál a régi Hosztót és a mai Hosztót megismerésében. Az élet, az a bizonyos mindennapi tette ugyanis értékessé azt a földdarabot, melyet a könyv velünk megismertet. Akár az országában, az ő múltjukban is a bonyolult és az egyszerű, a nyugodt és a zaklatott, a drámai és a békés váltakozott. Palágyi Klára ezt a szívveréshez hasonló ritmust igyekezett kitapintani választott-megörökölt falujában, akár a messzi múltat, akár a személyesen megtapasztalt máit vizsgálta.

(E sorok írója meglepetéssel olvasta a könyvből, hogy a névadó tótok ide nem a mai Szlovákiából, hanem a horvátországi Szlavóniából – Tótország volt a neve anno – települtek. Hogy hosszú, az egyutcás mivoltából kézenfekvően következett. Ehhez hasonló szellemi gyarapodásra a könyvet olvasva sok esélyünk van.)

Hosztót történetét sok segítséggel – családival és hivatallival – egy asszony írta meg, és a falu – ugyancsak sok segítséggel – adta ki. Keltett-e akkora visszhangot helyben és távolabb, amekkorát a nemes és hasznos cselekedet megérdemel? Bárhogy van is, a falu története elkészült, használható, hasznosítható. Bízom benne, hogy az egyezer példány mindegyike jó kezekbe kerül, és értékes olvasmánynak bizonyul. Kivált azok, amelyiknek a polgármesternek az előszóban kinyilvánított terve szerint minden hosztóti családhoz ingyen eljutottak.

Heitler László